ብፁዕ ወቅዱስ ኣቡነ ዮሓንስ ጳውሎስ ዳግማዊ
ዓመት ድሕሪ ሞቶም

በዓል ጥዑም ዜና ዝኾኑ ብፁዕን ቅዱስን ኣቡነ ዮሓንስ ጳውሎስ ▯ዊ ካብ ዝሞቱ ዓመቶም ኰይኑ። ከም ር. ሊ.ቃነ ጳጳሳት ዘመንበረ ሮማ 26 ዓመት ኣገልጊሎም፡ ብ3 ሚያዝያ 2005 ብሰላም ዓሪፎም።

ብፅዕነቶም ኣውራ ተዘኪሮም ዚነብሩ፡

ሀ) ድሕሪ 400 ዓመት ንፈለማይ ጊዜ ዘዩጣልያዊ ጳጳስ ንመላእ ቤተክርስትያን ካቶሊኽ ብምኻኖም፤

ለ) ብሕልፊ ግና ብጊዜ መሪሕነቶም፡ ግዝኣት ኮምዩኒዝም ኣብ ሩስያን ምሥራቓዊ ኤውሮጳን ኣብ ብዙሓት ካልእ ወገን ዓለምን ወዲቑ። ኣብዚ ንጥፈት ዘበርክትዎ ጊደ ዓቢይ ከምዝነበረ ዘይምርሳዕ የድሊ። ኮምዩኒስት መንግሥቲ ሃገሮም ፖላንድ ይኹን መንግሥቲ ሩስያን ይፈርሕዎምን ካብኦም ድማ ይከላኸሉ ከምዝነበሩ ንምርዳእ፡ ካብ መጀመርታ ሓላፍነት ኪለብሱ እንከለዉ እትሒዞም ንስብከቶም ብረድዮን ብተለቪዥንን ቅድሚ ምሕላፎም መርሚሮምን ዘይፈተውዎን ኣትሪፎምን ይፍንውዎ ከምዝነበሩ፡ ንዓዶም ኪበጽሑ ኪኸዱ እንከለዉ ነቲ ኪቕበሎም ዚውሕዝ ዝነበረ ሕዝቢ ኪከትሩዎን፡ ኪዕንቅፍዎን ይፍትኑ ከምዝነበሩን ኣብ መጨረሽታ ድማ ኪቐትልዎም ኢሎም ዝትኾሰሎም ዕሉብ ወዲ ቱርኪ ከምዝቔጸሩ ምዝካር ይኣክል።

ሐ) ኣብ ርእሲዚ፡ መንግሥቲ ኣመሪካ ንዒራቕ ኪወርር ምስ ሓሰበ ካብ ዮሓንስ ጳውሎስ ▯ዊ ንላዕሊ ዝተቓወምዎ መራሕ ዓለም ኣይተረኸበን። መንግሥቲ ኣመሪካ እውን ሰልዝፈርሕዎም ናይ ቅድስናኦም መልእኽትታትን መደራትን ኣብ መራኸቢ ብዙሓን ከይበጽሕ ብዙሕ ይጽዕር ነይሩ። እንተኾነ፡ ፕረሲደንት ቡሽ ኪበጽሑም ምስ ኸደ፡ ሽሕ እኳ ብሕማም ተጠቒዖም ዳርጋ ምዝራብ ዚስእኑ ምስ በጽሑ እውን፡ ኣግሂዶም ሓሳቦም ብዛዕባ ወራር ናብ ¦ራቕ ከምዘይድግፍዎን ኣንጻር መሰል ደቂ ሰብ ምኻኑን ደገሙሉ።

መ) ኣብ ቤተክርስትያን እውን ኣብ ጽንኩር እዋን ዘርኣዩዎ ንጹርን ተባዕን መርሕነት ርግኣት ኣኀዲሩላ። ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ኪካየድ እንከሎ ከም ጳጳስን

ኣባልን ዘካፈልዎ ሓሳባት ኣብ ብዙሓት ንድፍታት ተመዝጊቡ ነይሩ ኢዩ፡ መራሒ መላእ ቤተክርስትያን ምስ ኮኑ ድማ ነቲ ሓሳባት ኣብ ግብሪ ኬውዕልዎ ዕላማ ኣገልግሎቶም ኰነ። ኣብ መንበረ ጴጥሮስ ኮፍ ካብ ዚብልዎ እዋን ኣትሒዞም (1978) ከም መምርሒ ሓሳብ ኪሠርሑሉ ዝወሰድዎ ውሳኔ ድማ "ንመድኃኒ መዓጹ ልብኹም ምኽፋት ኣይትፍርሑ!" ዚብል ኢዩ ነይሩ። ስለዚ እታ Redemptor Hominis (መድኃኒ ሰብ) ዘርእስታ ቀዳመይቲ ኣዋዲት መልእኽቶም (ኣንሳይክሊካል) ምሉእ ዓለም፡ ካብ ግለ ሰብ ክሳብ እቲ ዝዓበየ ትካል ማኅበረሰብ ንክርስቶስ ኪእመኑሉን ኪጥምቱን እሞ፡ መርሕነቱ ኪኽተሉ ኬተባብዑ ማዕዳኦም ኣስምዑ። ካብ ሽዑ ኣትሒዞም ንመበል ዘመን ክርስትና መዕጸዊ ዓመታት ኪመርሑ ተጸዊዖም ከምዝነበሩ ተረዲኡዎም ብትብዓት ነቲ ዓቢይ ኢዮቤል 2000 ዓ. ም. ኬሰናድዉ ጀመሩ። ስለዚ ክርስትና ምሉእ ዓለም ኪበራበር እሞ፡ ታሪኽ ዓለም ብትብዓት ኪመርሑ ኣተሓሳሰቡ። ነዚ ኪርከብ ኢሎም፡ ምስ መራሕቲ ክርስትና ምሉእ ዓለም ንኪራኸቡ፡ ኣብ ማእከላይ ምኅራቕ ምስ ኦርቶዶክሳውያን፡ ኣብ ኣውሮጳ ምስ ወንጌላውያን፡ ምስ ምራሕቲ ዓለም ኣብ ዘዝተፈላለዩ ሃገራት ዓለምን ኣብ ባይቶ ኅቡራት መንግሥታት ዓለም (ንዩ ዮርክ)፡ ምስ ምእመናንን መንእሰያትን (80 ሃገራት) ኣብ ኵሉ ክፍልታት ዓለም ኪነግዱ ተዋፈሩ።
ከምኡ ድማ ምስ መራሕቲ ዝዓበያ ሃይማኖታት ሠለስተ ጊዜ ኣብ ኣሲዚ (ዓዲ ጥልያን) ተኣኪቦም፡ ሕዝቢ ምሉእ ዓለም ናብ ልቦናኦም ምእንቲ ኪምለስ እሞ፡ ኣሕዛብ ዓለም ንሰብ ኪቅበሉን ብሰላምን ብቅሳነትን ኪነብሩን ንመሬት ድማ ኪገዝኡዋን ኣብ ጥቕሞም ኬዕልዋን፡ ብኃባር ኪጽዕሩን ኣተባብዑ። ክንድዞም ቅዱስ ኣቦና ዮሓንስ ጳውሎስ ዊ ዝተጓዕዘን ክንድኦምን ምስ ብዝሒ ሰብ ዝተራኸበን የልቦን ኪበሃል ይከኣል።
ሠ) ኣብ መጫረሽታ ድማ፡ ር. ሊ. ጳጳሳት ዮሓንስ ጳውሎስ ዊ ኣብ ዓለም ፍትሒ ኪነግሥ ዝገበርዎ ጻዕርታት ምዝካር የድሊ።
1. ኣፍሪቃውያንን፡ ደቀባት ላቲን ኣመሪካን ኣውስትረልያን ቀዳሞት ተጠቀምቲ ሃብቲ ሀገሮምን ኪኾኑን፡ ኣብ ምዕባሌ ዓለምን ኪካፈሉ፡ ፍልስጤማውያንን እስራኤላውያንን ሀሃገሮም ኪህልዎም ዘለዎም ባሕርያዊ መሰል፤ ክርስትያን ምእመናን ኣብ ሃገራት ቻይናን፡ ስዑዲ ዓረብን ኣብ ዝኾነ ካልእ ክፍሊ ዓለም ኪፍለጠሎም፡ ከምኡ ድማ ሰብ ብሰንኪ ሃይማኖቱን፡ ዘርኡን፡ ኅብረት ቈርበቱን፡ ዝኾነ መሰል ከይንፈገሉ ወዘተ. ደጋጊሞም ምስ ተዛረቡ ኢዮም።
2. ንርእሶም ወዲ ሰራሕተይናን ቀድሚ ናብ ዘርኣ ክህነት ቀድሚ ምእታዎም ጉልበታዊ ሥራሕ ኣብ ምሽዓት ካርቦን ስለዝሠርሑ፡ ክብረት ሥራሕን መሰል ሠራሕተይናን ንኪኽብር ዝኣምኑሉን ብዙሕ ዝተቓለሱሉ ኢዩ። ዚጸሓፍዎ መልእኽትታት Laborem Exercens (1981), Sollicitudo Rei Socialis (1987), Centesimus Annus (1991)፡ ብዕምቈት ትሕዝቶኡን፡ ብተግባራዊ መርሕነቱን፡ ኣሸንኳይ ደቂ ቤተክርስትያኖም፡ እምነት ኣልቦ ምሁራት እውን ዚእመኑሉ ኢዩ። ኣብ ርእሲኡ ጳጳስ ኣብ ሞንጎ ሠራሕተይናታት ኪራኸቡን ስምዒቶምን ኵነታቶምን ካብኣቶም ኪረኽብዎን ደስ ይብሎም ነበረ።

3. ካብ ኵሉ ግን ር. ሊ. ጳጳሳት ዚፍለጡ ኣብ ኵሉ መድረኽ ዓለም ባዕሎም እናኸዱን፡ እናጸሓፉን፡ ልኡኻት እናሰደዱን፡ ምእንቲ ባሕርያዊ መሰል "ሕይወት ካብ ማኅፀን ወላዲት ክሳብ ባሕርያዊ ትንፋስ ባዕላ ትሓልፍ" ኪዋጋኡ ሕይወቶም ምሉእ ኣሕሊፎም ኢዮም። በዚ ነጥሲ እዚ ምስ ፕረሲደንት ክሊንቶን ከይተረፈ ብከቢድ ተዋጣጢሮም ነበሩ።

ኣብ ኣገልግሎቶም ካብ ዘጋጠሞም እሞ ኪዕወቱሉ ዘይከኣሉ ሓድሓደ ዓበይቲ ጸገማት ክንዝርዝር፡

ኣብ ውሽጢ ቤተክርስትያን ካቶሊኽ፡

ሀ. ድፍኢት ሕሉፍ ግስጋሰ ተመራመርቲ ትምህርተ መለኮት (ሃንስ ክንግ ዚመራሒኦም)፡ ክህነት ንደቂ ኣንስትዮ፡ ካህናት ላቲናዊት ቤተክርስትያን ቃል ኪዳን ኪኣስሩ ኪፍቀድ ዚሓቱ፡ ብዛዕባ ጾታዊ ትምህርቲ ቤተክርስትያን ደፋር ስጕምቲ ከም መከላኸሊ ጥንሲ ኪፍቀድ ዚሓቱ (ንኣብነት ቻርለስ ኩራን)፤

ለ. በንጻሩ ድማ ባህላዊ ትውፊት ከም መምርሒ ኪተሓዝ ዝደልዩ፡ ስለዚ፡ ንኣብነት፡ ቤ/ክርስትያን ኣብ ሥነ ኣምልኾ ቋንቋ ላቲን ጥራሕ ክትጥቀም፡ ▯ይ ጉባኤ ቫቲካን ዘሕለፎ ውሳኔታት ብምልኡ ኪንጸግ (ለፈብራውያን) እውን ተንሢኦም ነበሩ።

ሐ. ከምኡ ዓለማውነት ኣብ ዓለም ምስፍሕፋሕ፡ ናብ ክህነትን ሕይወት መብጽዓን ዚውፈዩ መንእሰያት ምውሓዶም፡ በብእዋኑ ዝተጋለጹ ዕንቅፋት ካህናትን፡ ሸለልትነት መራሕቲ ቤተክርስትያንን፡ እውን ዓቢይ ስክፍታ ኣሕዲሩሎም ነበረ።

ብዙሓት ንር. ሊ. ጳጳሳት ነዚ ዝተፈላለየን ነንሕድሕዱ ዚገራጨውን ምስሕሓብ ብዝኣክል ሜላ ዚፈትሕዎ ኣይመስሉን ኢሎም ዚፈርዱሎም ኣለዉ።

2. ኣብ ሞንጎ ኣብያተክርስትያን ሓድነት ንኪርከብ ሓድሓደ ዕንቅፋትን ዘይምርድዳእን ተፈጢሩ ነበረ። እዚ ድማ ብፍላይ ምስ ቤተክርስትያን ሩስያን ኣተንስን ናይ ዘይምትእምማን መንፈስ ተላዒሉ ነበረ። ገሊኦን ኣብያተክርስትያናት ክህነት ንደቂ ኣንስትዮ ምፍቃደን፡ ከምኡ ድማ ቃል ኪዳን ንገበርቲ ግብረ ሶዶም ምፍቃዶም ንመጻኢ ሓድነት ቤተክርስትያን ዓቢይ ዕንቅፋት ምዃኑ የህዝኖም ነበረ።

3. ኣብ ኣመሓዳድራ ዓለም፡ ሓደ ካብቲ ንብዕዕነቶም ኣውራ ዘጕሃየ ነጥብታት፡ መራሕቲ ኅብረት ኣውሮጳ ኣብ ቅዋም ትካሎም ክርስትና ሱርን ታሪኻዊ መበቈልን ዕቤት ኣውሮጳ ምዃኑ ዚእመን ዓንቀጽ ኬስፍሩ ዘይምፍቃዶም ኢዩ። ንድፍኢት ጳጳስ ምቕባል ዝኣበዩ ድማ፡ ኣውራ ካቶሊካውያን መራሕቲ ፈረንሳ እስጳንያን ምኻኖም፡ መሊሱ ኣሕዚኑዎም።

ካልእ ዘይተዓወቱሉ ጻዕሪ፡ ወራር ኢራቕ ከይፍጸም፡ ውግእ ለብኖን ብእዋኑ ብሰላም ኪዕወት፡ ኵነታት ማእከላይ ምስራቕ፡ ወራር ዩጎስላቭያን። ከምኡ እውን ናይ 7/11 ቅቡጽ ወራር ኣብ ልዕሊ ከተማታት ኣመሪካ ብሓቂ ዓቢይ ሓዘን ኣሕዲሩሎም፡ "ብስም ኣምላኽ ኢልካ ሰብ ምቕታል ግጉይ ኢዩ! ጸርፊ ኢዩ!" እናበሉ ድማ ኰነንዎ።

ብዝኾነ፡ ኣብ መጨረሻ ጊዜ ካብ ነዊሕ ዓመታት ዜድክሞም ዝነበረ ሕማም ምስ በርትየም፡ በማእት ኣሻሓት ዚቑጸሩ ምእመናን ምሉእ ዓለም ኣብ ኣደባባይ ቅ. ጴጥሮስ ለይትን መዓልትን ብጸሎት ከሰንዩዎም እንከለዉ ብምርኣይ፡ እዞም ቅዱስ መራሒ፡ ንልቢ ምሉእ ዓለም በጺሖምዎ ከምዝነበሩ ርኡይ መግለጺ ነበረ። ዜና ሞቶም ምስ ተሰምዐ ድማ፡ "JP II, the Great", "Ti Vogliamo Bene!", "Santo Subito!" (ዮ.ጳ. [illegible]ዊ ዓቢይ!"፡ "ንፈትወካ ኢና!"፡ "ቅድስናኦም ብቕልጡት ይተኣወጅ" ዚብል ጭርሖ ብጽሑፍን ብድምጽን ኣብ ምሉእ ዓለም ተቓለሐ። ኣብ ሥርዓት ቀብሮም ድማ መራሕቲ ሃይማኖታትን መንግሥታትን ምልዮን ዚኸውን ሕዝብን ዓለም ንቅድስናኦምን ንፍቕሮምን ክምስክረሎም ተሳተፈ። "ሃቦ እግዚኦ ዕረፍተ ዘለዓለም!"